

1. Lý do chọn đề tài

Hiện nay chất lượng giáo dục của nước ta vẫn còn nhiều điều cần khắc phục như hiệu quả của chương trình giảng dạy, chất lượng của nguồn nhân lực,... và bằng cấp của chúng ta chưa được công nhận rộng rãi trong khu vực. Đặc biệt trong quá trình hội nhập và phát triển, chúng ta đang rất cần một nguồn nhân lực có trình độ tri thức vững chắc và khả năng ứng dụng cao để góp phần vào công cuộc xây dựng đất nước. Để làm được điều đó, nền giáo dục Việt Nam cần phải có những bước đột phá nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả, tạo ra những con người có đủ tri thức, thái độ và kỹ năng đáp ứng nhu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa – hiện đại hóa.

Bên cạnh đó, xã hội ngày càng hiện đại với sự phát triển mọi mặt văn hóa, kinh tế, chính trị, xã hội đồng thời cũng kéo theo nhiều vấn đề mà mỗi người trong chúng ta chưa từng gặp phải, chưa từng giải quyết hoặc nếu có gặp thì cũng chỉ ở mức độ ít phức tạp, ví dụ như nạn bạo lực học đường, xâm hại tình dục trẻ vị thành niên, ma túy,... Đây chính là những thách thức mà xã hội đặt ra cho chúng ta. Vậy làm thế nào để học sinh - những trẻ em đang còn ngồi ghế nhà trường - có đủ khả năng để vượt qua những khó khăn, thách thức đó? Câu hỏi này yêu cầu các nhà giáo dục có trách nhiệm phải tìm ra cách trả lời. Và câu trả lời đầu tiên là hãy trang bị cho các em một kiến thức thật vững chắc, một thái độ đúng đắn, một kỹ năng giải quyết mọi vấn đề một cách tương đối hoàn chỉnh ngay khi còn là học sinh ở trường phổ thông, chứ không đợi đến khi vào đời – đó chính là Giáo dục kỹ năng sống.

Năm 1996 Ủy ban quốc tế về Giáo dục cho Thế kỷ XXI trực thuộc UNESCO do Jacques Delors làm Chủ tịch đưa ra một báo cáo khẳng định vai trò quan trọng của giáo dục đối với sự phát triển tương lai của cá nhân, dân tộc và nhân loại. Báo cáo này nhấn mạnh giáo dục là “kho báu tiềm ẩn” và đã đưa ra một tầm nhìn về giáo dục cho Thế kỷ XXI dựa trên bốn trụ cột: Học để biết; Học để làm; Học để cùng chung sống; Học để tự khẳng định mình.

Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng Cộng sản Việt nam diễn ra từ ngày 12 đến 19-01-2011 đã thông qua Chiến lược phát triển kinh tế xã hội 2011 – 2020, trong đó xác định những nguyên nhân của thành tựu và hạn chế trong việc thực hiện chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2001-2010, từ đó xây dựng quan điểm phát triển cho giai đoạn 2011 – 2020. Chiến lược phát triển kinh tế xã hội 2011 – 2020 đã xác định rõ “...Phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu: Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế, trong đó, đổi mới cơ chế quản lý giáo dục, phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý là khâu then chốt; Tập trung nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, đào tạo, coi trọng giáo dục đạo đức, lối sống, năng lực sáng tạo, kỹ năng thực hành, khả năng lập nghiệp...”. Mục tiêu giáo dục thế kỷ XXI đã và đang chuyển hướng từ chủ yếu là trang bị kiến thức sang trang bị những năng lực cần thiết cho các em.

Đứng trước yêu cầu cấp bách của xã hội và của việc thực hiện nghị quyết Đại hội Đảng, ngày 15/5/2008 Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo đã phát động phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực” trong giai đoạn 2008 – 2013, Bộ Giáo dục – Đào tạo cũng đã triển khai Chỉ thị số 40/2008/CT-BGDĐT, Kế hoạch 307/KH_BGDĐT ngày 22/7/2008 để chỉ đạo và hướng dẫn thực hiện. Một trong những nội dung cơ bản của phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực” là rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh. Việc giáo dục kỹ năng sống được tích hợp thông qua việc giảng dạy các bộ môn văn hóa, trong đó người dạy không chỉ truyền đạt kiến thức một chiều mà còn cần phải tổ chức cho học sinh tìm tòi, khám phá và lĩnh hội kiến thức mới, nhờ vậy học sinh có thể rèn luyện khả năng xử lý và giải quyết vấn đề, kỹ năng ứng dụng kiến thức vào thực tiễn cuộc sống. Đây một vấn đề quan trọng trong công tác giáo dục toàn diện mà xã hội ngày nay đặc biệt quan tâm.

Kỹ năng sống đóng vai trò không thể thiếu trong cuộc sống hàng ngày, giúp cho chúng ta có đủ tự tin để giải quyết các vấn đề gặp phải trong cuộc sống, đặc biệt trong giai đoạn hội nhập thế giới hiện nay. Đối với học sinh, ngay khi còn ngồi ghế

nhà trường, các em cần được giáo dục kỹ năng sống một cách kỹ lưỡng vì đây chính là chiếc chìa khóa giúp các em hòa nhập vào môi trường xung quanh, biết sàng lọc khi tiếp cận thông tin, xử lý mọi tình huống trong cuộc sống với một cách thức hữu hiệu nhất,...

Trong những năm gần đây, nhận thức của cán bộ quản lý cũng như giáo viên đối với công tác giáo dục kỹ năng sống có nhiều sự chuyển biến rõ nét. Hệ thống văn bản chỉ đạo cũng luôn đề cập nhiều đến việc tích hợp giáo dục kỹ năng sống vào nội dung của từng tiết dạy văn hóa, trong hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, đặc biệt là khi Bộ Giáo dục – Đào tạo phát động phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực” thì việc giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp được đầu tư nhiều hơn, chú trọng việc gắn hoạt động giáo dục với cộng đồng. Tuy nhiên trên thực tế ở một số nơi, Hiệu trưởng còn giao khoán cho Chi đoàn, Tổng phụ trách, không có biện pháp chỉ đạo cụ thể, chưa coi trọng hoặc chưa có sự quan tâm đúng mức đến hoạt động này. Ngoài ra, một số giáo viên trung học cơ sở chưa nhận thức đầy đủ đối với việc tích hợp kỹ năng sống trong từng tiết dạy, vẫn còn một bộ phận không nhỏ giáo viên chủ nhiệm chưa thực hiện tốt việc giáo dục kỹ năng sống qua các tiết hoạt động ngoài giờ lên lớp hoặc nếu có thì thực hiện một cách miễn cưỡng, mang tính bắt buộc,... làm cho học sinh không thấy hứng thú với hoạt động này. Chính vì vậy, trong thời gian qua tình trạng học sinh sử dụng bạo lực với nhau, hay có trường hợp học sinh tự tử khi bị thầy cô, cha mẹ rầy la, hoặc khi gặp khó khăn trong cuộc sống,.....do các em chưa có các kỹ năng sống cần thiết như kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng làm chủ cảm xúc,... Điều này phản ánh chất lượng giáo dục của chúng ta vẫn còn những hạn chế nhất định.

Với tình hình thực tế hiện nay như trên, trong vai trò người quản lý giáo dục, tác giả ý thức được sự cần thiết phải nhận thức rõ thực trạng quản lý việc giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp trong nhà trường THCS nhằm tìm ra những giải pháp tốt hơn giúp cho hoạt động giáo dục kỹ năng sống đi vào chiều sâu. Đó cũng chính là lý do để tác giả chọn đề tài: **“Thực trạng**

quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống của Hiệu trưởng một số trường THCS Quận Gò Vấp – TP.HCM” làm đề tài luận văn tốt nghiệp Cao học.